

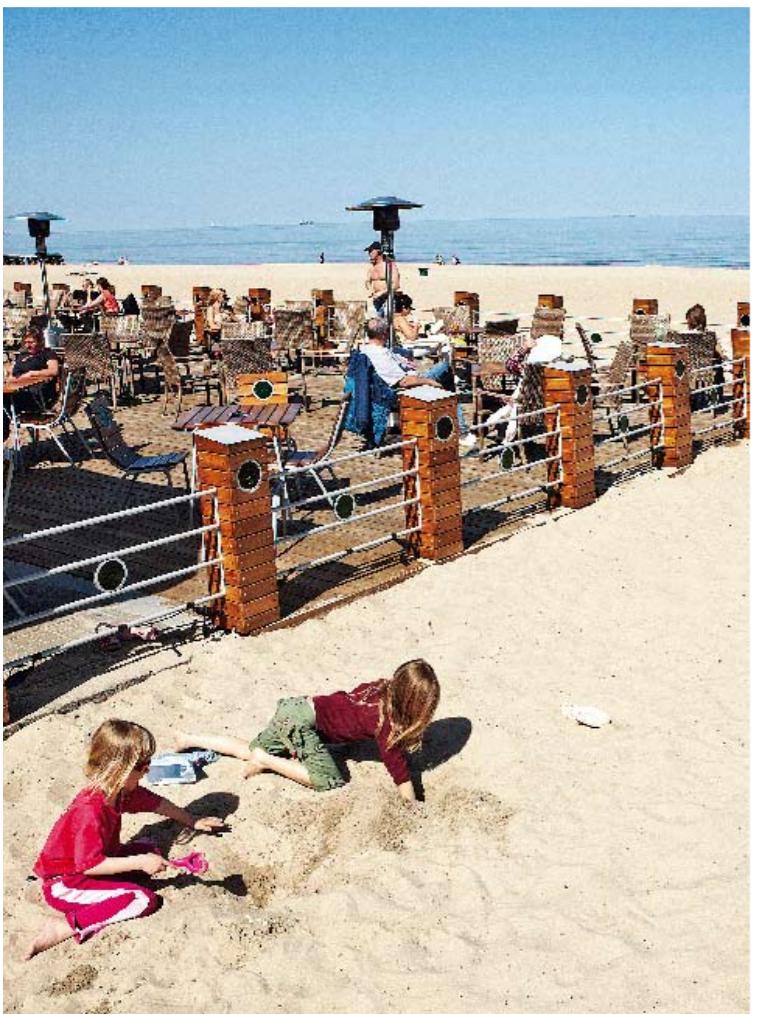
Gdansk-gulfen

–Vi fant himmelen – og dro til Hel

Ta en dæsj av Skagens sjærerende landsystemning, fyll på med Middelhavets hvite strender og topp med en dose hektisk uteliv à la Barcelona. Hvem hadde trodd at de polske tvillingbyene Gdansk og Sopot gjemte på slike hemmeligheter?

Tekst: Anne-Lise Aakervik • Foto: Richard Hauglin

»

Gdansk

– Skål! Vi står midt ute på den polske landsbygda, sør for Gdansk. Det lukter nysådde jorder og spirende gress. Jeg kjenner gliset bryte frem, og vi skåler i polsk musserende idet skumringen smyger seg inn på oss. Jeg har nettopp dalt ned fra himmelen, i en ballong. Heldigvis gikk det pent for seg, der vi klamret oss til kurvkantene med lett knekk i knærne, forberedt på å gå overende.

– Den landingen var ikke verst, kommenterer Pawel. Nysgjerrige bønder, barn og voksne fra forbipasserende biler stimler sammen og prater i vei. Polen er slettes ikke bare skipsverft, pølser og rødbeter.

En tur i det blå

Men la oss spole tilbake, til starten på utflukten, og glemme bonden som ivrig forsøker å snakke til seg en flaske vodka fordi vi landet på jordet hans. Vi er ikke engang sikre på om det er hans jorde.

– Hallo, er det dere som skal fly ballong?

En brunoyd, smilende polakk dukker opp der vi står utenfor jernbanestasjonen i Sopot og venter. Vi har en avtale med Andrzej Rogowski, som driver eget ballongfirma.

– Jeg heter Jaroslav og skal plukke dere opp. Andrzej sitter fast i trafikken, så vi skal møte ham utenfor byen.

Jarek, som han også kalles, har fløyet ballong i 20 år og ble hektet etter første forsøk.

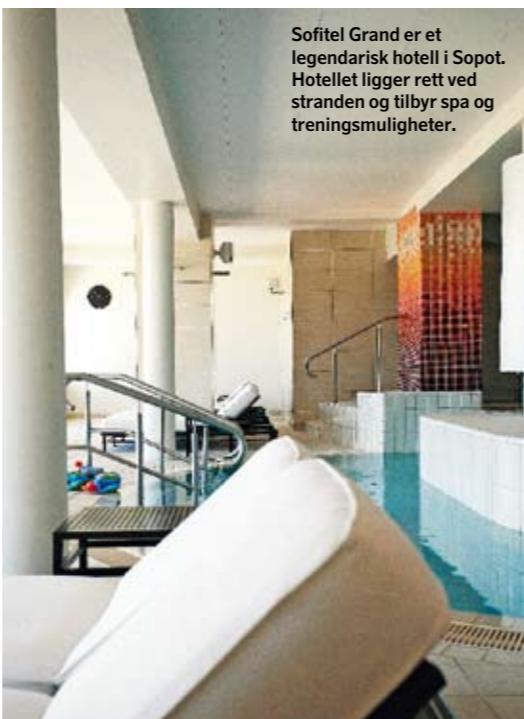
– Det er som å stå på en balkong, sier han i et forsøk på å forklare følelsen.

Ikke verre? tenker jeg. Og blir nesten litt skuffet. Er det ikke mer?

Vi snegler oss av sted gjennom vågrønn skog. Det er kø, og jeg drømmer meg bort, høyt til værs.

– Altså, om uhellet skulle være ute, vil du i verste fall brekke beina, sier Jarek.

Jeg kommer raskt ned på jorda. Det måtte jo komme! Jarek forklarer meg at hvis luften bokstavelig talt går ut av ballongen, så vil dens størrelse og tyngde hindre at vi faller rett ned, men at vi brekker noe, må vi altså regne med. Ja, ja – det kan man vel tåle!

Sofitel Grand er et legendarisk hotell i Sopot. Hotellet ligger rett ved stranden og tilbyr spa og treningsmuligheter.

Vinden fører oss sakte av sted over De kasjubiske sjøene, som er dannet av istidens smeltevann. I 400 meters høyde ser vi hvordan bredden brått forsvinner i dypet.

En langsom ferd

Solen henger lavt over horisonten, og lyset omfavner oss mykt. Vi begynner vår langsomme ferd mot ukjent mål. Vinden fører oss sakte av sted over De kasjubiske sjøene, som er dannet av istidens smeltevann. I 400 meters høyde ser vi hvordan bredden brått forsvinner i dypet. Imellom ligger gårdene, omringet av jordene, som grønne og brune lappe-tepper. Et uferdig slott med sju spir dukker opp.

– Påbegynt av en rik teppeselger som gikk konkurs, sier Jaroslav.

Langt der nede ser vi en bonde som pløyer åkeren med hest. Vi hører ilter bjeffing lenge før vi ser hunden som jager etter oss ute på et jorde. Vi går lavere, og vinker til folk. En liten gutt løper inn og henter resten av familien. Biler stanser på veiene, og førerne kommer ut. Jeg føler meg ovenpå! Den siste rest av skepsis forsvinner. Dette er magisk, vi flyr i vår helt egen lille verden.

Så nærmer vi oss et skogholt, faretruende lavt. Andrzej kjører på med maks varmluft, klarer vi å komme over? Hjertet banker litt ekstra. Sakte vinner vi høyde og feier over furutrærne, nært nok til å plukke kongler. I en time siger vi frem over landskapet for vi altså nokså pent lander på et jorde.

Er det rart om vi er høye? Høye på luft, på utsikt, på sprudlevann. Vi har vært i himmelen, snart skal vi også til Hel.

Sommer i Sopot

Men først skal vi snuse på sommerstemningen i Sopot. Kystlinjen ved Østersjøen, mellom Kaliningrad i øst og Tyskland i vest, er den eneste Polen har. I enden av bukta skimtes skipsverftene i Gdansk. En kort togтур, og du har historiske Gdansk innen rekkevidde. Men så lenge solen skinner, er Sopot stedet. Her er stemningen bedagelig og avslappet. Den signaliserer ferie. Og ganske raskt oppdager jeg at dagens polakker har andre ting fore enn å stå i kø for kål og lök – den tiden er for lengst forbi.

Sopot er et summende samlingspunkt for festløver, forretningsfolk og finere fruer – og byr på det beste en soltilbeder kan håpe på: milevis med krithvite

sandstrender. Her har folk feriert i godt over hundre år. Før huset byens sanatorier folk med tub og tæring, i dag har spa, strandliv og klubbscenen tatt over.

Blikkfanget i Sopot er en 500 meter lang trepir, som strekker seg ut i den grunne bukta som en forlengelse av gågaten – Monte Cassino. Trepiren, visstnok Nord-Europas lengste, er bred, solid og romantisk – og koster tre zloty å komme ut på. Akkurat denne dagen er skoleklassene i overvekt. Foran oss dupper et lite hav med røde luer, opp og ned. Skoleklassen flyter utover, med høylitt snakking. En mann har flatet helt ut på en av de hvite benkene, solen steker, og kroppen er allerede gyllen. Ved siden av sitter et par gamle damer og prater uanfektet sammen. At badebuksa er i minste laget velger de å overse.

Møtet med bølgene

Vi har kippet av oss skoene og vasser barbeint i vannkanten. Tærne graver seg ned i sanden, og fot-sålene blir glatte. Vi er ikke de eneste. Her rusler forretningsfolk med oppbrettet dressbukse og jakken slengt over skulderen. Det er pause i møtet deres. Et barn hyler frydefullt over endelig å kjenne vann. Her er joggere, ruslere, russere, skjellplukkerer og soltilbedere. De dumpe slagene fra volleyballspillerne høres overalt, for nettene står tett. Ved Sopot Sailing Club, som også har olympiske utøvere blant medlemmene, er det kursdag. Ungdommen tester vinden på brett, de minste kommer trekkende med Optimist-jollene. Nå skal knöttene lære seg å mestre bølgene, havet og vinden. Vi blir stående å beundre de uredde smårollingene, før det er tid for lunsj.

Fersk lunsj

Vi stønner og slår oss lett på magene. Vi har mesket oss med en fersk, saftig kveitefilet. Den var akkurat passe stekt, med hvitt og fast fiskekjøtt. Tilbehør? En sitronbåt. Genialt enkelt og genialt godt, en liten fatol, og måltidet er komplett. Vi er ikke alene, Bar Przystań er tydelig et populært sted. De lokale, fargerike fiskebåtene ligger rett nedenfor og sikrer fersk Fangst hver dag. Mens de spreke studentene fra Gdansk fortsetter strandvolleyballtreningen, finner »

Vi står og betrakter kilometer på kilometer med hvit, innbydende sandstrand. Vi danser ned skråningen og må le. Den finkornete sanden lager knirkelyder under skoene våre – svusj, svusj.

jeg en benk og slapper av ved siden av fire soltilbedere. De trauste damene har brettet opp buksene og sitter i BH-en og slikker sol. Bak ligger fiskerøykeriene på rekke og rad. Herfra henter damene sin lunsj og spiser nyrøkt fisk og ål med fingrene rett fra papirposen. Jeg kjenner solen prikke i ansiktet, sand som blåser over tærne, og hører bølgene som dovent skyller inn over stranden og vasker vekk alle bekymringer for et øyeblikk.

Blir du lei av strandlivet, hvis det i det hele tatt er mulig, så byr Sopot på mange andre muligheter. Selve bykjernen er liten. Hovedgaten Monte Cassino strekker seg fra toppen av bakken ved stasjonen og helt ned til stranden og piren. Her ligger butikker, kafeer og utesteder i en god blanding. Magda fra Gdynia forteller at svært mange ungdommer kommer fra Gdansk og Gdynia for å feste. Vi skjønner hvorfor – og kan nesten kjenne den tette stemningen i hete sommernetter, avkjølt av iskald vodka.

Kun én vei til Hel

Etter et par dager er vi klare for nye eventyr. Valget faller på Østersjøens erogene sone, halvøya *Hel*, som utgjør Gdansk-gulfens vestre arm, og ligner en erigert – ja, du vet!

Vi har leid sykler og er klare for fysisk fostring i polsk natur, med øynene åpne for alt.

– Hvor skal vi gå av?

Fotografen ser på kartet. Vi sitter på lokaltoget for å komme et stykke på vei, tilbake tar vi båt.

– Det må bli *Wladyslawowo* – det kuleste navnet blant stoppestedene!

Det er sol, lite vind, og vi har badetøy med. *Wladyslawowo* er et sovnig, lite sted, men ifølge ryktene våkner stedet til liv midt på sommeren. Vi tråkler oss gjennom et boligområde og noen rundkjøringer, så er vi ute på selve halvøya. Den er ikke så bred: Her er akkurat plass til en sykkelsti, en bilvei, et jernbanespor, litt skog og en strandstripe. Innimellom har det kilt seg fast noen små byer. Det er stort sett flatt frem og flatt. Dette skulle alle klare, både liten og stor, blir vi enige om, mens vi kjerner Østersjøens bris om kinnene. Det går ikke

lange stunda før vi kommer til den første campingplassen. På østsiden mot Sopot og Gdansk er det campingmuligheter og windsurferskoler annen hver kilometer.

Polsk spesial

Vi bestemmer oss for å oppsøke den andre siden og se Østersjøen. Det er ikke noen stor ekspedisjon akkurat, for vi krysser bare jernbanelinjen der det er en port, og stamper oss over sandvollen.

På toppen kjenner jeg hårene reise seg på armene mine. Visst er det en litt kjølig trekk, men dette er for noe helt annet. Hvem kunne ant at Polen gjemte på en slik hemmelighet? Vi står og betrakter kilometer på kilometer med hvit, innbydende sandstrand. Vi danser ned skråningen og må le. Den finkornete sanden lager knirkelyder under skoene våre – svusj, svusj. Den trenger inn overalt og fremkaller gode minner uker etterpå. Snakk om å finne himmelen! »

Med SAS til Gdansk

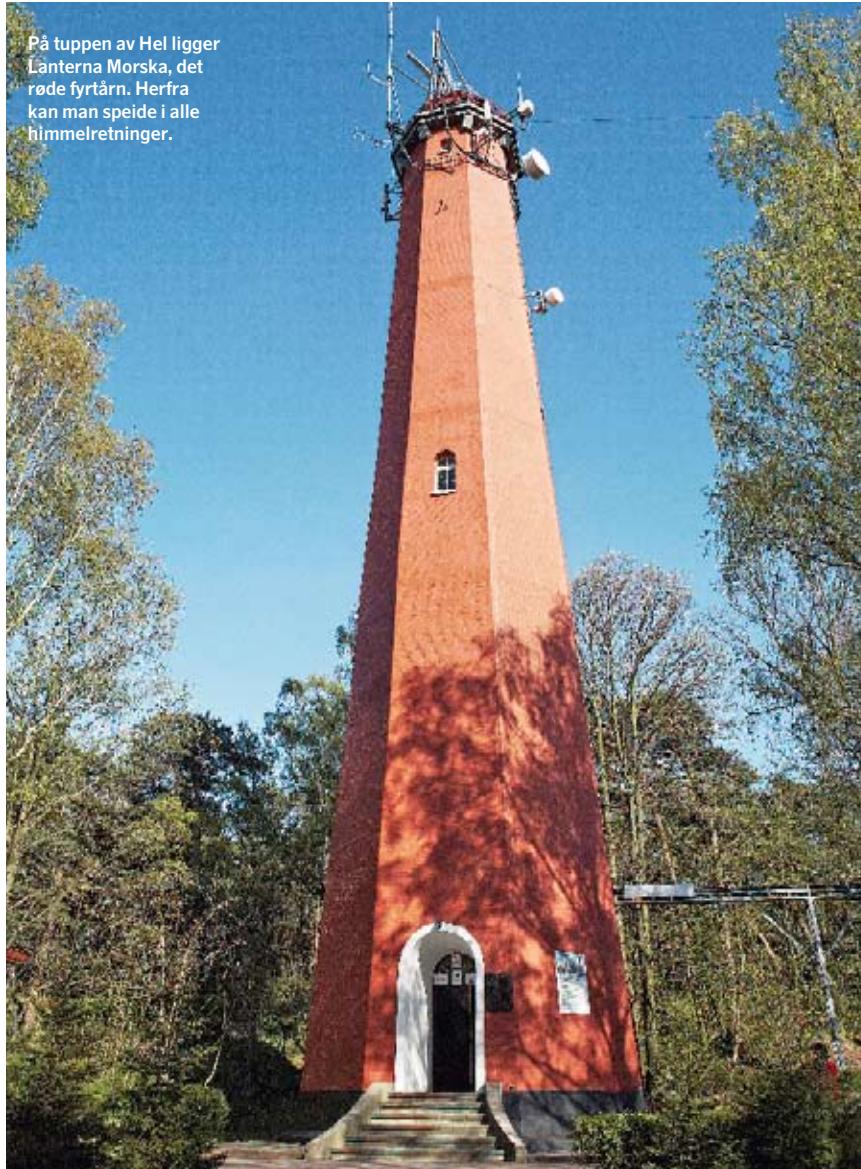
Avganger: SAS flyr hver mandag, onsdag og fredag direkte mellom Oslo og Gdansk.

Pris: Billettpriser fra 680,- én vei ved bestilling på sas.no, inkludert skatter, avgifter og gebyr.

Bestilling: For bestilling og mer informasjon, se sas.no eller ring SAS Reisesenter på tlf. 05400.

EuroBonus Som EuroBonus-medlem opptjener du bonuspoeng på SAS' flyginger etter gjeldende vilkår. For fullstendig opptjenings- og uttakstabell, se sas.no. Vi tar forbehold om eventuelle endringer.

På toppen av Hel ligger Laterna Morska, det røde fyrtaun. Herfra kan man speide i alle himmelretninger.

Vi kunne vært på Seychellene, eller Maldivene for den del, ja, Danmark også, men så er det Polen. Gode, gamle Polen.

Vigjør som Szymon og Monika – løper ut i vannet, men kommer raskt opp igjen. Vi er definitivt ikke på Maldivene, dette er Nord-Europa, og det er tidlig sesong. De to badende studentene slenger seg ned.

– Vi nyter dagen før vi må tilbake til studiene, sier Szymon, som også er kiteinstruktør på *Solar Surf-skole* på den andre siden av veien. Snart er det sesong, og da blir det ikke så mye tid til avslapping.

– Best å gjøre det nå, sier han og kroer seg i solen sammen med kjæresten. Vi vinker farvel og har egentlig lyst til å fortsette til føts langs stranden, men magen rumler. Vi må gi den noe å spise.

Med melkesyre til himmels

Så synger sykkelhjulene mot den steinbelagte sykkelstien igjen, og snart dukker *Dyb Dawide* opp på venstre hånd. En liten kro, perfekt plassert for sultne syklistar.

Inne er disken fyldt med godsaker av fisk og salater. Fotografen går for en liten miks av nedlagt sild, mens gutten bak disken anbefaler abbor til meg. Han gliser bredt og plirer bak brilleglassene. En liten polsk øl er ikke å forakte i varmen, sammen med vann, selv-følgelig. Så triller sykkelhjulene på asfalten igjen. Vi passerer byene *Jastarnia* og *Jurata*, som begge har både leiligheter til leie og hoteller. Så, 14 km senere, er vi fremme og sykler ut til fyrtauet *Laterna Morska* og stamper opp de mange hundre trinnene med beina fulle av melkesyre. Her oppe slår vi endelig fast at nærmere himmelen går det ikke an å komme når man er i Hel – eller Polen!

Det landet vi har sett, overgikk alle våre forventninger, og polakkene syder av energi. For hvem skulle trodd at jeg på et tidspunkt skulle sveve over den vakre, polske landsbygda i en luftballong, lande på et jorde og skåle i musserende vin, omringet av bønder, bilister og barn? Ja, ikke jeg i alle fall. Når det i tillegg er mulig å reise fra Hel til himmelen på noen timer, begynner det virkelig å bli interessant. Sånn er Polen – også! ■

Sov og spis godt i Gdańsk-gulfen

Hotell Rezydent

Sopot, Plac Konstytucji 3 Maja 3, Sopot.
hotelrezydent.pl
Prisnivå: Fra ca. kr 1375,- i juli, august og september. Husdyr tillatt.
Luksushotel i art nouveau-stil 500 meter fra stranden. Spør om rom med balkong!

Sofitel Grand

St. Powstanców Warszawy 12/14,
orbis.pl
Prisnivå: Fra ca. kr 970,- i juli. Husdyr tillatt.
Sofitel Grand, bygget i 1927, er et legendarisk hotell i Sopot. Plasseringen ved stranden, rommene, spa-et, treningsavdelingen og restauranten kaller på luksusfølelsen. Skal du skjemme deg bort, så bor du her! Tilbyr rom tilpasset funksjonshemmede.

Villa Sedan

Ul. Pulaskiego 18/20, Sopot.
sedan.pl

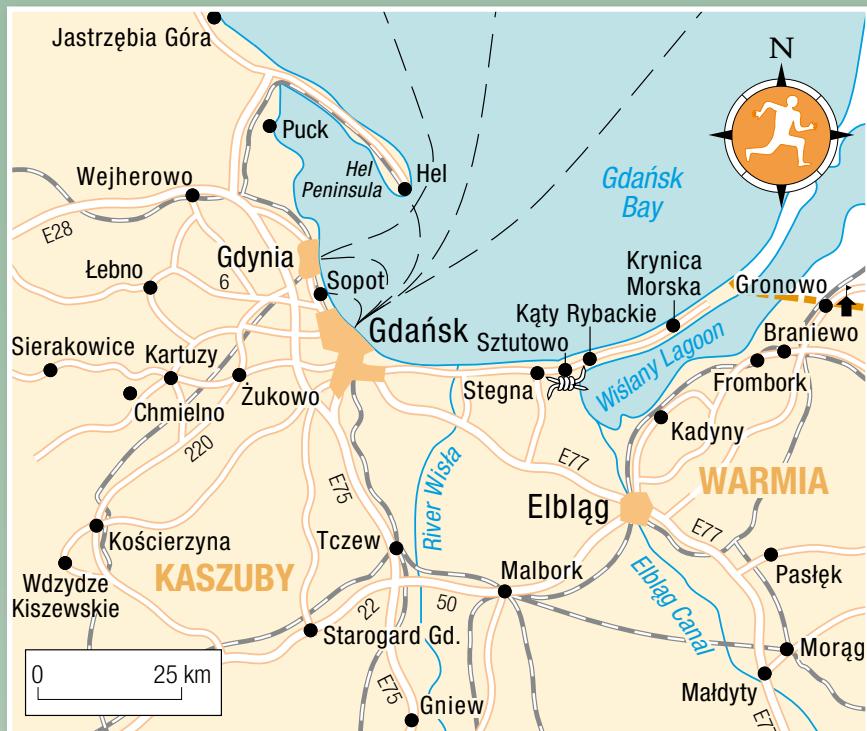
Prisnivå: Fra ca. kr 700,- i juli, august og september. Husdyr tillatt.
Nok en ærverdig gammel villa med historie tilbake til 1880-tallet. Her er kjærligheten lagt i vakre art deco-detaljer. God stemning, og koselig restaurant. Pensjonatet ligger litt tilbaketrukket fra stranden.

Villa Eden

Ksiedza Kordeckiego 4/5, Sopot.
hotel-eden.com.pl
Prisnivå: Fra ca. kr 465,- i juli, august og september. Både hund og katt bor her fast, så dette er ikke noe for allergikere.
Det eldste hotellet i byen, oppført i 1912 av bestefaren til dagens eier. Etter 2. verdenskrig ble huset konfiskert og kom tilbake til familien i 1992. I dag er det et enklere pensjonat med mange originale detaljer og koselig atmosfære. NB! Aksepterer ikke kredittkort.

Villa Irena

ul.Chopina 36, Sopot.
pensionat-irena.gda.pl
Prisnivå: Fra ca. kr 350,- i juli, august og september. Husdyr ikke tillatt.
En stor, renoveret villa fra 1906. Pensjonat med store og luftige, men enkle rom. Vakker spisesal med originalt interiør.

Aktiv ferie i Gdańsk-gulfen

Sykkelutleie hos Rowerownia

rowerownia.gda.pl
Utleie nede ved stranden i Sopot, like ved Przystan bar og restaurant.
Sykkel for ett døgn: Fra ca. kr 120,-.
Sykkel for én uke: Fra ca. kr 600,-.

Området mellom Gdańsk og Hel er svært godt tilrettelagt for sykkelferie.

På ballongtur med Ballooncharter

Andrzej Rogowski
Ul. Wiejska 5/5, Gdynia.
ballooncharter.pl
Prisnivå: Fra ca. kr 2500,-.
En av de mest magiske opplevelsene vi har hatt på lenge. En opplevelse familien aldri vil glemme. NB! Snakker dårlig engelsk på telefonen, be hotellet om å bestille for deg.

Solar Camping

solar-windsurfing.pl/2005
Sesong: Frem til 15. september.
Genial campingplass med et lite surfsamfunn ute på Hel. Ta med telt eller lei en campingvogn på campingen når du kommer frem!
Tilbyr også kurs innen både surf og seiling med båt.

Aquapark

Zamkowa Góra 3-5 Street, Sopot
aquaparksopot.pl
Dersom solen skulle svike og ungene blir krakilske.

Spa og velvære i Sopot

Grand Spa
Sofitel Grand Sopot
orbis.pl
Tilbyr forskjellige behandlinger i splitter nytt anlegg. Deilig relax-sone med direkte utgang til hagen.

Zhong Hua Hotell

Al. Wojska Polskiego 1, Sopot.
hotelchinski.pl
At det ligger et kinesisk anlegg her nord i Polen er jo både litt rart og fantastisk! Kinesisk massasje tilbyr de også.

Hotell Rezydent

Plac Konstytucji 3, Maja 3, Sopot.
hotelrezydent.pl
Tilbyr et eget opplegg for spa og massasje.